

התחלות – כניסת תומך/ת ההוראה לביה"ס

"גם מסע של מאה אלף ק"מ מתחיל בצעד הראשון..." (לאו דזה)

"ברגע שהבנת איזו מכפות רגליך
היא כף הרגל הימנית, כבר אין לך
הרבה התלבטויות מי מהן היא הכף
השמאלית, ואז נותרה הבעיה, מאיזו
מקום להתחיל לצעוד" (פו הדב)

הכנת מצגת: רונית דינור

התרגשות וחששות של תומך/ת ההוראה

כניסה לתפקיד חדש, למקום חדש והרצון להצליח, כרוכה האופן טבעי, בהתרגשות וחששות.

שאלות, התחבטויות והיסוסים פנימיים מציפים את התומך/ת, לגבי מידת היכולת להסתגל למקום ולאנשים, ולמצוא את הדרך לליבם של התלמידים.

חשוב לתומך/ת לזכור שבחר/ה בדרך חדשה - בהתנדבות למען תלמידי בתי הספר. הבחירה אינה מבטיחה הצלחה מיידית, ולכן ההתלבטויות והחששות הן חלק טבעי ומובן, המלווה את השלבים הראשונים של העבודה.

התומך/ת צריך/ה להזכיר לעצמו/ה שבחר/ה בדרך והוא/היא יכול/ה ומסוגל/ת להתמודד. נדרש זמן ללמוד את המסגרת החינוכית ולהכיר את התלמידים. אין קיצורי דרך. חשוב להיות מודע/ת שהקשיים צפויים. ויש להתכונן אליהם ולדעת שהם חלק בלתי נפרד מהכניסה לתפקיד.

טיפ: לאתר דמות אחת משמעותית מביה"ס או מחוצה לו, שיכולה לשמוע, לייעץ, להדריך ולקבל עצות כיצד נכון להתמודד.

"כאשר אתם הולכים לעבודה, אל תשכחו את הלב בבית", פרופ' אהרון זאב

התרגשות וחששות של תומך/ת ההוראה

התחלת עבודת החניכה בביה"ס, מעוררת באופן טבעי, רגשות הנעים על הרצף שבין שמחה לאכזבה, חיובי לשלילי.

התמקדות ברגשות **החיוביים**, גם כשמתעוררים ספקות, חששות וכד', מאפשרים להיות יותר מחויב/ת לתפקיד החדש, ומחזקים את המוטיבציה להתמודד עם הקשיים.

התמקדות ברגשות **השליליים** מגבילה ומעכבת את ראיית המציאות בפרופורציות המתאימות, ומונעת את היכולת לפתור את הבעיות שבדרך.

חשוב לקחת בחשבון שההסתגלות לתפקיד חדש דורשת זמן והתחושות בתחילת הדרך, הן זמניות, והן מנת חלקם של רבים.

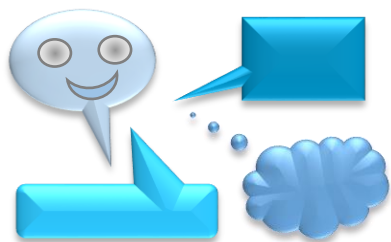
רנה דקארט, טוען, כי הרגשות האנושיים מושתתים על שישה רגשות מובחנים ושונים, שמהם נובעים כל שאר הרגשות במערכת סבוכה של שילובים והשפעות:

- השתוקקות
- פליאה
- חדווה
- אהבה
- שנאה
- עצבות

אלה הם רגשות בסיסיים, שלכל אחד מהם מהות אחרת.

שאר הרגשות, רקומים ממבנים אלה ומבוססים עליהם.

מתוך: "זמן חינוך 2", תשע"ז 2016

קשרים קבועים בביה"ס עם אנשי הצוות החינוכי, נותנים תחושת בטחון משמעותית, למתנדב/ת בביה"ס

הצורך באנשי צוות חינוכי שיהיו בקשר קבוע עם החונך/ת, מהווים את אחת החוליות המרכזיות בעבודת תומך/ת ההוראה.

כשהתומך/ת נכנס/ת לביה"ס, מתוך רצון כנה להשקיע בעבודה עם התלמיד/ים, חשוב לו/לה להרגיש תחושת בטחון ושייכות. המענה הבסיסי הזה, יכול להתקיים רק אם יהיו מס' אנשי צוות קבועים מביה"ס, שיהיו בקשר רציף (ולא רק כשיש בעיה) עם התומך/ת. לדוגמא: מחנך/ת של התלמיד/ה, היועצ/ת, המורה המקצועי... רכז/ת המתנדבים מטעם העמותה או מטעם ביה"ס, מהווים דמויות חשובות מאד בהיבט הפורמלי, אולם התומך/ת זקוק/ה לקשרים הממוקדים בתהליכי העבודה עם התלמידים השונים, כל אחד/ ואחת בהתאם לצרכיה הספציפיים. שאלת המפתח המטרידה את התומך/ת: מול מי אני עובד/ת?

מה את/ה מוכן/ה לעשות על מנת לפגוש ולהכיר את אנשי הצוות הרלוונטים לעבודתך, מבלי להמתין שמישהו אחר ידאג לכך?

של מי הצורך בתיאום ציפיות?

הכניסה לביה"ס כרוכה לעיתים קרובות בעמימות לגבי הציפיות של צוות ביה"ס מהתומך/ת.

במציאות של חיי היום יום בתוך בית הספר, אנשי הצוות החינוכי עסוקים מאד במגוון רב של מטלות ועשייה אינטנסיבית. לפיכך, בפועל, לא תמיד הם רואים בקליטת תומך/ת ההוראה, כחלק מאחריותם, ואינם משבצים בסדר יומם זמן לשיחת הכרות ותיאום ציפיות עם החונך/ת.

לעומת זאת לתומך/ת, הצורך בהכרות ותיאום ציפיות, הוא ברמת נחיצות גבוהה הרבה יותר. מעבר לכך שיש לתומך/ת ציפיות מצוות ביה"ס (בהעדר שיחת תיאום ציפיות עולות תחושות של אכזבה, זרות). אין סיבה שהתומך/ת ת/ירגיש בדידות במרחב הבית ספרי.

על התומך/ת, ליזום פגישה עם איש הקשר מטעם העמותה או ביה"ס, ולבקש עזרה בתיאום פגישות עם כל הגורמים הרלוונטים, ולתאם ציפיות. פעולה זו תיתן לתומך/ת תחושת שייכות, תסייע לו/לה "למצב" את עצמו/ה, ולהרגיש משמעותי/ת, ותעצים את בטחונו/ה.

"האם ההתמודדות עם הרגשות הללו צריכה להתקיים בבית הספר או בין המורה לבין עצמו? ... עד כמה צריך להיות חשוב למנהל שלמורים בצוות שלו יהיה מרחב לברר, להכיל ולעבד את הרגשות שהעבודה החינוכית מעוררת בהם?" (מתוך פסיכולוגיה עברית, דני שראל)

למידה פרטנית? למידה בקבוצות?

- ❖ האם אקבל קבוצת תלמידים קטנה, או שאלמד למידה פרטנית, 1-2 תלמידים?
- ❖ האם התלמידים שאעבוד איתם כתומך/ת הוראה, ילמדו איתי לאורך כל שנת הלימודים?
- ❖ האם מקום המפגש עם התלמידים יאפשר יצירת אווירה נעימה שתקדם את התלמידים ללא הפרעות רקע? האם תהיה לי נגישות למחשב במקום המפגש?
- ❖ איזה מידע יקבלו התלמידים על העבודה הצפויה איתי, כתומך/ת ההוראה?
- ❖ מתי אני, כתומכ/ת ההוראה, אקבל מידע ורקע על התלמידים? מי ימסור לי את המידע?

השאלות הנ"ל, מהוות סוגיה חשובה ומרכזית שיש לה השלכות ישירות על ההכנות של תומך/ת ההוראה לפני פתיחת השנה (השלכות רגשיות ופדגוגיות). המידע יאפשר לתומך/ת ההוראה להיערך בצורה אפקטיבית ומותאמת לצרכי התלמידים. מפגשים ראשונים משמעותיים עם התלמידים, ישפיעו על המשך הקשר לאורך השנה.

את התשובות לשאלות הבסיס הללו, על תומך/ת ההוראה לשאול את איש הקשר מטעם העמותה או ביה"ס.

מאפייניו של בית הספר

מידע על התרבות החינוכית והארגונית של ביה"ס, מאפשר לתומכי ההוראה, במקביל להפחתת חששות, הכרות עם מאפייניו של ביה"ס והתפיסה החינוכית שלו, אשר מניעה את העשייה החינוכית בחיי היום יום, וקשורה לעבודת תומכי ההוראה עם התלמידים.

את המידע ניתן להשיג בדרך כלל, באתר של ביה"ס, או במסמכי ביה"ס:

תוכניות
הקשורה לנושא
השנתי שנקבע
ע"י משרה"ח

ימי לוח שנתי:
טיולים,
ימי מוקד,
טקסים ועוד

הכרות עם
התקנון
הבית ספרי

הכרות עם
המיצב,
והתמונה
החינוכית

הכרות עם
מסמכי
חזון ביה"ס
("אני מאמין")

"יצירת החזון היא חיבור מוצק בין המציאות וסביבת בית הספר, לבין תמונת עתיד הנשענת על דמיון, השראה ואידאולוגיה" (אבני ראשה)

לוח האירועים השנתי של בית הספר, הזמנה להשתתפות באירועים, והתומכים שביניהם

חוסר העברת מידע לתומך/ת לגבי תכניות ביה"ס, מועדי מפגשי מורים, אסיפות הורים, מפגשים מיוחדים בכתה שבה לתומך/ת יש תלמיד/ים, טיולים, טקסים וכד', מהווה מסר סמוי וכואב של אי מתן תחושת שייכות והערכה למקומו/ה ותרומתו/ה של התומך/ת כחלק מהצוות החינוכי.

- העברת המידע מהווה עקרון ראשוני ובסיסי, שמטרתו לתת לתומך/ת את הרקע לגבי המתרחש במקום התנדבותו/ה.
- ברמה הפדגוגית, יידוע התומך/ת לגבי העומד להתרחש בביה"ס, מאפשר לו/לה, להתייחס לנושא/לאירוע, ברמת שיחה ולעיתים גם ברמת לימוד והעברת ידע ועיבודו.
- הזמנה להשתתפות בפועל באירועים ספציפיים, מחזקת את תחושת השייכות של התומך/ת לביה"ס, ומהווה עבורו/ה הרגשה ש"רואים" אותו/ה ומעריכים אותו/ה.

טיפ: לבקש מאיש הקשר הבית ספרי, לקבל את לוח האירועים הבית ספרי

לסיכום – טיפים לקראת הכניסה לביה"ס

להביא לכל מפגש בביה"ס:
סבלנות, פתיחות, השתוקקות, סקרנות

להבין את המערכת הבית ספרית
באמצעות הכרות עם מסמכי ביה"ס
והאירועים המתוכננים לשנה"ל.

להיפגש בביה"ס עם אנשי הצוות,
שיש להם הכרות וקשר ישיר ועקיף
עם התלמידים שאת/ה תלווה/תלווי
במהלך השנה.

לברר לגבי התלמידים שאת/ה תחנוך/תחנכי:
- מידע על כל אחד מהם.

- באיזה מקום (קבוע, ומאפשר פרטיות) יערכו המפגשים.
- האם תעבוד/תעבדי עם אותם התלמידים לאורך כל השנה.

לאתר דמות אחת להתייעץ
איתה, לאורור רגשות ולקבל
הדרכה

"כמו הים המסתיר פניו מאיתנו,

פעם שוקט ופעם זועף.

הים אשר אף פעם איננו יודעים

מה מחביא הוא באמתחתו,

כך גם ההתחלה.

לפתע לא בדיוק יודעים מה קרה.

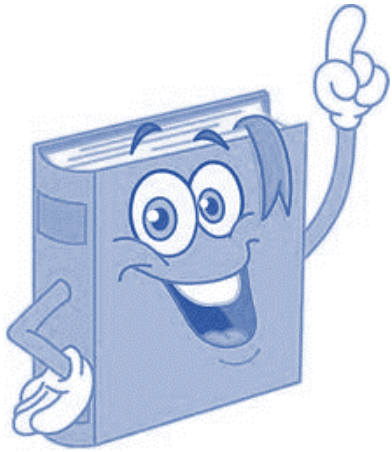
לפתע צריך להתרגל לאנשים חדשים.

זו התחלה".

(אתר כיפה, פורום בני עקיבא)

"ההצלחה היא לאהוב את מה שאתם עושים, ולאהוב את הדרך שבה אתם עושים את זה" (מאיה אנג'לו)

המלצות:

כניסה למקום חדש ותיאום ציפיות:

<https://www.nirit4job.co.il/newjob/>

שלבי הכניסה להוראה:

[illegible]

להיות מורה חדש:

[AA-7%D7%95%D7%99%D7%94%C%D7%9https://portal.macam.ac.id/article/%D7%A7%D7%93%D7%97%D8%A7%D7%95%E](https://portal.macam.ac.id/article/%D7%A7%D7%93%D7%97%D8%A7%D7%95%E)

הסבה להוראה

<https://www.edunow.org.il/category/educational-rezsidency>